

slagsstillere ikke har tænkt paa denne Side af Sagen —, at en Sag, der er baaret frem af Velvillie fra alle Sider, nu bliver taget frem paa den Maade, som det sker her, og bliver kastet ud som en Sag, som der i alt Fald er gaaet andre Hensyn ind i end just lige Hensynet til Undervisningen af den konfirmerede Ungdom. Thi det maa jo de ærede Forslagsstillere vide, at saa snart dette Lovforslag kom frem med alle de forskellige Spørgsmaal, som det maatte rejse, vilde der komme nogen Strid om dette Spørgsmaals Løsning, og en saadan Strid kan let virke uheldigt paa denne Skoles Vækst og Gang i den kommende Tid.

Der er et og andet ved dette Lovforslag, som jeg ikke ganske forstaar, og som jeg synes i alt Fald er meget mangelfuldt oplyst. Jeg vil prøve paa at tænke mig den Mulighed, at Forslagsstillerne fuldt ud fik Held med sig, saaledes at dette Lovforslag blev vedtaget og fik kongelig Stadfæstelse og skulde træde i Kraft f. Eks. den 1. Oktober i Aaret 1918, og at vi altsaa skulde have en obligatorisk Undervisning for den danske konfirmerede Ungdom sat i Scene. Saa tror jeg, vi vil faa et Billede, som ikke ganske svarer til det rosenrøde Billede, som det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) stillede op. Jeg tror, vi vil støde paa en overordentlig stor Mængde Vanskeligheder, og det glæder mig, at jeg i den Henseende kan støtte mig til den højtærede Undervisningsminister, der jo i ikke ringe Grad havde Øje for de forskellige Vanskeligheder, der kunde komme, om end han — det ligger i Sagens Natur, vi er jo i Februar Maaned og nærmer os April — i Hovedsagen maatte udtale sin Tilslutning til Forslagsstillernes vedrørende Kærnen i Sagen. Men hvis vi vil tænke os Sagen gennemført — og jeg gaar ud fra, at de Tal er rigtige, som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne nævned: at der var 160,000 unge Mennesker mellem 14 og 18 Aar, der paa een Gang skulde til at have Undervisning —, forekommer det mig, at det var ikke helt af Vejen ogsaa at tænke en lille Smule paa, hvordan den vil stille sig økonomisk — Skoleundervisning koster jo noget —, og overveje, om vi ogsaa indenfor Skolen og indenfor vort Folk — jeg kan godt tage begge Dele — har de Kræfter til Raadighed, som i saa Tilfælde skulde kaldes til Virksomhed. Nu ved jeg godt, at vi i disse Tider ikke har synderlig Rede paa finansielle Forhold. Det skyldes naturligvis de Forhold, vi lever under. Jeg ved godt, at vi ikke tager det

saa nøje med Millionerne. Men dette er jo en Sag paa længere Sigt, og derfor maa vi ogsaa se en lille Smule paa, hvordan den vil stille sig økonomisk. Jeg har prøvet paa at anstille en lille Beregning, som gaar ud paa følgende: Lad os tænke os, at denne store Del af dansk Ungdom skulde have Undervisning spredt omkring i Kommunerne, saaledes som Lovforslaget tænker sig, og lad os tænke os, at der bliver 20 Elever i hver Klasse — gennemsnitlig tror jeg ikke, der vil blive flere —, at hver Klasse faar 200 Timer, og at vi betaler denne Undervisning med 2 Kr. Timen; jeg tror ikke, man slipper billigere, hvis man vil have brugelige Lærerkræfter. Dertil maa lægges en Udgift til Bøger af 5 Kr. pr. Elev. Endvidere er der Udgiften til Biblioteker; det blev fremdraget af det ærede Medlem fra Bogense (Gunnar Føg-Petersen), at det var en meget vigtig Side af Sagen. Hvis vi altsaa ved disse Ungdomsskoler tillige skal have Biblioteker, som i nogen Grad skal fornys, og endelig skal have Brændsel og Lys til Lokalerne — jeg gaar ud fra, at Lokaler kan skaffes til Veje —, kommer jeg til det Resultat, at dette Lovforslag vil kræve ca. 4¹/₄ Mill. Kr. aarlig, og jeg tror ikke, der er regnet for højt. Ordføreren for Forslagsstillerne var endogsaa inde paa den mere vidtgaaende Tanke — vel sagtens som Følge af, at det vil komme til at knibe med at skaffe Lærerkræfter —, at man skulde omdanne 2-Klasseskolerne til 3-Klasseskoler for derigennem at faa Lærerkræfter til Raadighed, og i Tilfælde af, at man vil tage dette med, vil man selvfølgelig komme noget højere op. Det er altsaa ikke noget lille Beløb, der er Tale om, og jeg tror, at det maaske dog vilde være heldigt, om man fik den Sag nærmere oplyst, end det er gjort hidtil. Det blev ganske forbigaaet af Ordføreren for Forslagsstillerne, og Undervisningsministeren undgik det ligeledes, han fjernede endogsaa den Smule Økonomi, der findes i Lovforslagets § 8, de 9,000 Kr. aarlig til en Medhjælp indenfor Undervisningsministeriet. Jeg er ganske enig med ham i, at dem kan man saamænd gerne tage bort, thi hvis vi kan tænke os at tilvejebringe den øvrige Sum, faar vi ogsaa nok Penge til Medhjælpen indenfor Undervisningsministeriet.

I og for sig var det ikke afskrækkende, om det skulde koste et stort Beløb, hvis man saa var sikker paa at faa en Skoleundervisning i Gang, som i alle Maader var tilfredsstillende, og som vilde virke dragende, vækkende og styrkende paa dansk